

В номері:

Курихаар — справжній партнер у полюванні стор.2

Еволюція голосового апарату собак стор.4

Хвостата терапія стор.7

*Аналіз та визначення основних термінів
для характеристики непородних собак* стор.10

Розпечена пастка стор.15

*Коментарі до деяких положень стандарту
породи такса* стор.17

Люк і Джедай - продовження історії стор.20

Як полегшити поїздку собаки в авто стор.22

Анонс книги стор. 24

Курцхаар — справжній партнер у полюванні

Ольга Козирська, заводчик

Полювання — це не просто хобі. Це стиль життя, що єднає людину з природою, загартовує характер і вчить відповідальності. Моє знайомство з цим світом розпочалося з простого спостереження: рік я провела поруч із чоловіком та його мисливською бригадою. Та вже незабаром зрозуміла — я не хочу залишатися осторонь, я хочу стати повноцінною учасницею цього захоплення.

Спочатку я просто допомагала — подавала дичину, спостерігала, як усе відбувається. А потім настало моє перше справжнє полювання — на зайця, коли ми подолали понад 12 кілометрів вологими полями. Саме тоді я прийняла рішення: отримати всі необхідні документи та дозволи, щоб мати право на полювання. Але найголовніше — я хотіла мати **власного чотирилапого помічника**.

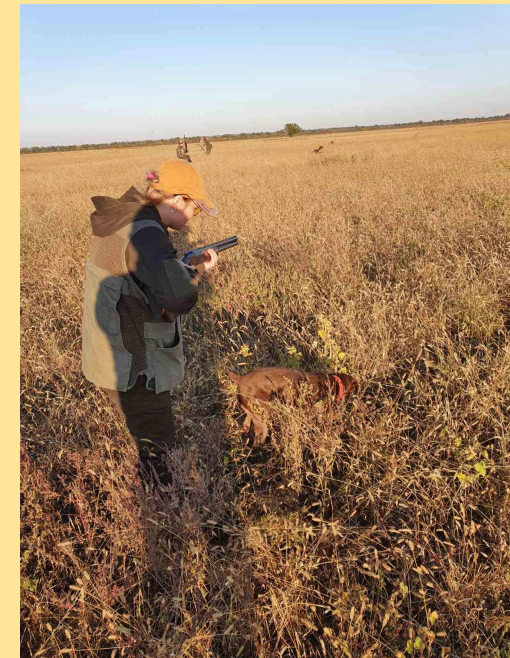

Собаки, що вчать полювати

У чоловіка вже були собаки. Першим був дратхаар на ім'я Адам — чудовий мисливець і переможець виставок, представник класу «еліта». Згодом у нас з'явилася курцхаарка Сіма — саме з нею відбулося моє становлення як мисливиці.

Я добре пам'ятаю своє перше справжнє полювання — на перелітну дику горлицю. Ще в сутінках стоїш у полі,

ретельно замаскований, а поряд твоя собака — друг і напарник. Перші чотири постріли були влучними, і кожен здобич приносила саме Сіма. Тоді я остаточно зрозуміла: **мисливство без собаки неможливе**. Так розпочалося моє глибоке захоплення **німецьким короткошерстим лягавим собакою — курцхааром**.

Погляд крізь призму стандарту породи

Офіційний стандарт курцхаара чітко визначає межі зросту, вагу та особливості екстер'єру. Це собака з добре розвиненою мускулатурою, здатний легко долати перешкоди та великі відстані. Шерсть — коротка, щільна, ідеально пристосована до роботи у вологому середовищі.

Щодо забарвлення — переважають коричневі відтінки: від темного до світлого, часто з білими мітками, з крапом на грудях і кінцівках. Це не лише красиво, а й функціонально — природне маскувannya на тлі мисливського ландшафту.

Та варто пам'ятати: **екстер'єр — це лише частина робочих якостей собаки**. Основу успіху становить правильна підготовка і тренування.

Курцхаар — універсальний і надійний партнер

Курцхаар — це не просто собака. Це розумний, витривалий і врівноважений помічник, який здатен працювати у найрізноманітніших умовах. Його головна перевага — **універсальність**. Правильне виховання, регулярні тренування та турбота — запорука ефективної роботи в полі.

У цілому, німецький короткошерстий лягавий — це втілення гармонії між розумом, інстинктом і силою. Порода ідеально підходить тим мисливцям, які хочуть мати не просто інструмент, а справжнього надійного компаньйона.

Україна та перспективи породи

В Україні порода курцхаар має добрі перспективи. Поєднання глибоких мисливських традицій із сучасними підходами до селекції створює підґрунтя для розвитку сильних робочих ліній. Відповідальне ставлення до племінної роботи — ключ до підвищення якості породи та збереження її потенціалу.

Закликаю всіх — як мисливців, так і шанувальників породи — **підходити до вибору, дресирування та утримання курцхаара з повагою і увагою**. Адже це не просто собака — це ваш **друг, напарник і справжній союзник** у справі, яку ви любите.

Еволюція голосового апарату собак

Вячеслав Бочаров, суддя міжнародної категорії експерт всіх порід

Голосовий апарат собак — це складна система, яка дозволяє їм видавати різноманітні звуки, від гавкання до виття та гарчання. Ці звуки відіграють важливу роль у спілкуванні як між собаками, так і між собаками та людьми. Еволюція голосового апарату собак — це цікавий аспект їх біології, який пов'язаний з процесом одомашнення, змінами поведінки та взаємодії з навколишнім середовищем.

Анатомія голосового апарату

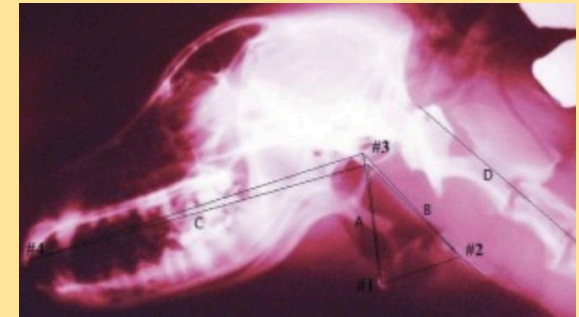
Голосовий апарат собак складається з декількох анатомічно взаємопов'язаних компонентів: гортані, голосових зв'язок, трахеї та ротової порожнини. Гортань — це безпосередньо адаптований орган, який відповідає за створення звуків. Він містить голосові зв'язки, які під час вібрації видають звук. У собак гортань більш розвинений порівняно з іншими ссавцями, що дозволяє їм видавати широкий спектр звуків.

Гортань. У собак гортань має унікальну структуру, що дозволяє їм видавати як високі, так і низькі звуки. Це пов'язано з довжиною і товщиною голосових зв'язок.

Голосові зв'язки. У собак голосові зв'язки є більш еластичними, ніж у багатьох інших тварин. Це дозволяє їм змінювати тональність та обсяг їх звуків.

Ротова порожнина. Форма ротової порожнини також впливає на виробництво звуку. Різні породи собак

мають різні форми щелепи та пащі, що може вплинути на природу звуків, які вони видають.

Рентгенограма голови та голосового тракту португальського водяного собаки, що ілюструє орієнтири голосового тракту та відстані між ними, що використовуються для оцінки загальної довжини голосового тракту та довжини складових компонентів голосового тракту

https://www.researchgate.net/figure/Radiograph-of-head-and-vocal-tract-of-Portuguese-water-dog-illustrating-vocal-tract_fig5_259449704

Еволюція голосового апарату

Еволюція голосового апарату собак тісно пов'язана зі своїми предками — вовками. Вовки використовують різні звуки для спілкування в зграї: виття, щоб привернути увагу, гарчання, як попередження про небезпеку, та гавкіт, щоб спілкуватися з іншими членами

зграї. Собаки успадкували ці звукові сигнали від своїх предків, але в процесі одомашнення відбулися зміни.

Одомашнення. Процес одомашнення призвів до зміни поведінки собак та їх взаємодії з людьми. Собаки стали більш соціальними істотами, що вимагало розвитку нових форм спілкування. Лай став головним способом спілкування з людьми, а також сигналом тривоги чи радості.

Селекція. Втручання людини під час відбору також відіграло важливу роль в еволюції голосового апарату собак. Різні породи були розведені для виконання різних завдань (наприклад, полювання

чи захисту), які вплинули на їх вокалізацію. Наприклад, мисливські собаки часто мають більш гучний гавкіт, щоб привернути увагу мисливців.

Зміна навколишнього середовища. З переходом до життя в міських умовах собаки адаптувалися до нових умов життя. Це призвело до зміни їх вокалізації; наприклад, деякі собаки почали гавкати рідше або змінювати природу свого голосу залежно від навколишнього середовища.

Спілкування завдяки звуку

Собаки використовують звук не лише для спілкування з людьми, але і для взаємодії один з одним. Різноманітність звуків включає:

Лай. Основний метод спілкування між собаками та людьми, може змінюватися залежно від тону та обсягу.

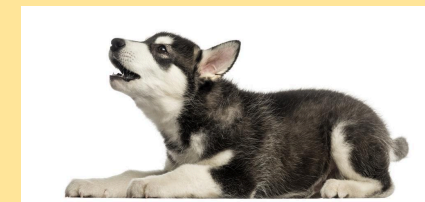

Гарчання. Зазвичай використовується як попередження або сигнал, що собака відчуває загрозу.

Вигтя. Звук, який використовується для привернення уваги інших членів зграї чи людей.

Скуління, скиглення (скавчання). Його найчастіше використовують для висловлення тривоги чи бажання привернути увагу.

Кожен із цих звуків має свій сенс і може бути інтерпретований по-різному залежно від контексту.

Вплив породи на вокалізацію

Різні породи собак мають свої особливості вокалізації через відмінності в анатомії їх голосового апарату:

Невеликі породи (наприклад, чихуахуа) часто мають високий тон голосу і можуть частіше гавкати.

Великі та середні породи (наприклад, німецькі вівчарки) можуть видавати глибші звуки.

Мисливські породи (наприклад, веймаранер) можуть мати конкретні звуки гавкання або виття залежно від їх мети.

Ці відмінності пов'язані не лише з анатомічними ознаками, а й із завданнями, які ці собаки виконували протягом усієї історії.

Еволюція голосового апарату собак є результатом складної взаємодії між природними інстинктами предків — вовків, та впливом людини на процес одомашнення. Різноманітні звукові сигнали дозволяють собакам ефективно спілкуватися між собою та людьми. Розуміння цих аспектів допомагає власникам краще інтерпретувати поведінку своїх домашніх тварин та зміцнити зв'язок між людиною та собакою.

Хвостата терапія: чим відрізняється каністерапія, неклінічна каністерапія, анімал-асистована взаємодія і service dogs?

Мельник Юліана, заводчик

Історії з перших лап, трохи визначень і багато щирих цуценят

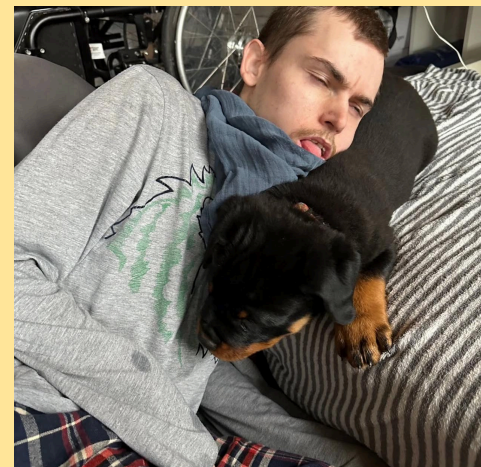
Коли ми чуємо «каністерапія» або «service dogs», у голові одразу з'являються картинки: лікарня, ліжко, візок, сертифікований лабрадор. Але справжнє життя значно ширше — і глибше. Там, де є біль, очікування, втрата — часто першими приходять саме собаки. Не для того, щоб рятувати. А просто — бути.

Ця стаття — досвід. Не лише теоретичний, а особистий: як п'ятеро сильних, чутливих, дуже різних ротвейлерів стали частиною історій, які неможливо забути.

Зустріч, що змінила все

Вони прийшли просто погратись. Данська родина, усміхнені батьки, чемні діти — серед них один хлопчик, особливий. Він не розмовляв із незнайомими, не дивився в очі, уникав дотику. Але коли до нього підбігло моє ротвейлереня — пухке, тепле, з блискучими очима — він сів на підлогу і простягнув до нього руки. Мовчки. Спокійно. Як ніби знав його все

життя. Минуло два роки — і я отримала фото: той самий хлопчик, уже з власним ротвейлером на повідку. Посміхається. Каже кілька фраз. Спілкується з іншими дітьми. Його батьки написали: «Це не ми обрали цуценя. Це він нас зцілив».

Каністерапія, неклінічна каністерапія, анімал - асистована взаємодія і service dogs — в чому різниця?

Каністерапія — це цілеспрямована робота з собакою у терапевтичному середовищі. Сертифікований терапевт, підготовлений собака, конкретні цілі

(зниження тривожності, розвиток моторики, комунікація). Застосовується у клініках, дитячих будинках, реабілітаційних центрах.

Неклінічна каністерапія — коли собака приходить не з дипломом, а з серцем. Тут немає формальних процедур, але є щирий контакт. Це — про посмішку дитини, яку пробудив мокрий ніс. Коли дитина з аутизмом раптом починає посміхатись, бо біля неї хвіст, вуха і мокрий ніс

Анімал-асистована взаємодія — узагальнюючий термін. Візити у будинки для літніх людей, шкільні заняття, групи для дітей з

особливостями розвитку. Тут є навчання, підтримка, емоційна присутність. Головне контакт, довіра, присутність.

Service dogs — не терапія, а підтримка 24/7. Вони відкривають двері, приносять речі, попереджають про напади, заспокоюють при ПТСР. Їх роками готують як персональних асистентів.

Але головний у всіх напрямках—собака, який стає містком між болем і зціленням.

«Вони просто знають»

Є речі, які не прописані в жодній програмі підготовки. Мої ротвейлери не мають сертифікатів, але іноді вони роблять більше, ніж дипломований психолог.

Я бачила, як шести тижневе цуценя, ще нестійке на лапах, тягнеться саме до того, хто тихо сидить у кутку. До дитини, яка не дивиться ні на кого. Кладє голову на коліна. Без команд. Без дресури. Просто тому, що відчуває його внутрішній поклик: «Ти мені потрібен».

Коли можна — а коли не варто: як вибрати собаку для терапії

Собака — не ліки. І не чарівна пігулка. Це жива істота з власними емоціями, втомою, потребами. Не кожна порода, не кожен характер, і не кожна історія підходить для терапевтичної взаємодії.

Не всі породи створені для обіймів. Ротвейлери можуть бути чуйними, але все — індивідуально. Важлива врівноваженість, реакція на стрес, доброзичливість.

Ще одна історія — і ще одне дихання

Дівчина, замкнена після втрати. Сидить мовчки. Цуценята — одне за одним — підповзають. Вона нерухома, мов статуя. А потім — сльози. І слова: «Можна я ще прийду?» Це було вперше за довгий час. Я тоді зрозуміла: не кожен собака — терапевт, але кожен собака має дар — бути поруч. І часом цього достатньо.

І про тих, хто лікує мене

Я багато пишу про собак, які допомагають іншим. Але є ще одна, дуже особиста правда. У мене п'ятеро ротвейлерів. І кожен — не просто собака. Це моя підтримка. Мій дзеркальний настрій. Мовчазне «я поруч».

Іноді я мовчу цілий день. А хтось із них просто лягає поруч. Торкається лапою. Кладає голову на ногу. І каже — без слів: «Я знаю, тобі важко. Але ти не сама».

Це і є терапія. Неформальна, не з регламенту. А справжня — щоденна, мовчазна, присутня з щирою, віданню і безумовною любов'ю.

Історія, що залишила слід

Телефонний дзвінок. Тихий голос:

— Можна я прийду? Просто пограти з Коброю. Я так сумую... Жінка втратила цуценя, придбане у нас. Вона не просила нічого — тільки побути поруч із сестрою тієї собаки.

Кобра вийшла спокійно, уважно. Сіла поруч. Поклала голову на коліна. Жінка заплакала — не від болю, а від полегшення.

Ми майже не розмовляли. Але й не треба було. Усе сказав собачий погляд. І ще довго після того вона приїздила просто... побути.

Собаки — це не інструменти терапії. Вони — її суть. Їхнє вміння бути поруч, слухати без вух, торкатися без лап — це щось більше, ніж просто метод. І якщо десь у світі є людина, якій важко, — вона відчує що в цьому світі є собака, який відчуває її біль, сум, скрут і нехай вони зустрінуться.

Аналіз та визначення основних термінів для характеристики непородних собак, собак незадокументованого походження

*Ефендієва В.В., експерт -кінолог
міжнародної категорії всіх порід,
Магістр кінології*

*Ключові слова: метис, гібрид,
безпородний собака, crossbred,
mixed-bred, designer dogs,*

Більшу частину своєї уваги кінологія, як наука про собак, зазвичай приділяє популяризації чистопородного собаківництва, часто залишаючи поза дискурсом собак безпородних, метисів, так званих "дизайнерських собак", які вже утвердилися в нашому житті і кількість яких збільшуються з кожним роком, адже *Canis familiaris* поєднує не тільки майже чотири сотні чистопородних собак, але і собак безпородних.

Перш ніж розпочинати таку важливу але чутливу тему, необхідно визначитися з термінологією, яка дозволить нам диференціювати собак, яких немає змоги віднести до тієї чи іншої породи.

Визначення непородних собак світовими кінологічними організаціями.

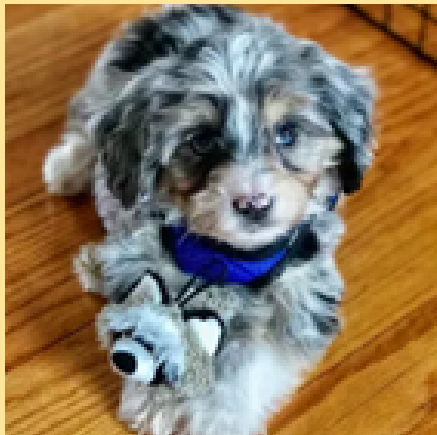
Для цього краще звернутися до найпрофесійного джерела кінологічних визначень, першого кінологічного клубу в історії кінології, а саме The Kennel Club, Британського кінологічного клубу, який був заснований ще у 1873 році. Ця організація є не тільки майстром екстра класу у знанні собак чистопородних, але вже у другій половині XX століття The Kennel Club почав реєструвати метисів і популяризувати та реєструвати гібридів, з важливою метою - відповідальним ставленням до утримання собак.

Так для непородних собак в Kennel Club введено терміни **crossbred** (метиси) та **mixed-bred**, а також

designer dogs [1]. За визначенням Британського кінологічного клубу, собака - crossbred (*метис, собака-помісь*) зазвичай походить від батьків, які належать до двох різних порід, або від кількох поколінь собак, які спочатку склалися з двох порід. Деякі популярні помісі мають прізвиська, які поєднують назви порід їхніх батьків, наприклад «Лабрадудль» (лабрадор ретривер і пудель) або «Мальтіпу» (мальтезе і пудель). Помісі з такими прізвиськами часто називають «дизайнерськими собаками».

Bernedoodle помісь бернського зенненхунда та пуделя.

Австралійський пудель ауссіпу, дизайнерський проєкт, від австралійської вівчарки та пуделя.

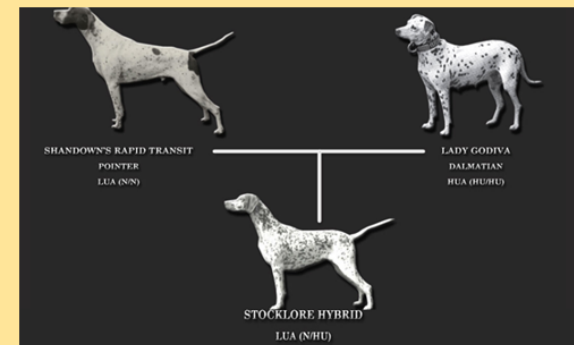

Goldendoodle - дизайнерська собака, створена шляхом схрещування золотистого ретривера та пуделя. Вперше з'явився у 1990 роках

Посліди позначають буквою «F» у F1, F1b і F2. Якщо розводять дві окремі породи, наприклад мопса та джек-рассела, то цуценята відомі як крос F1. Якщо дві собаки F1 зведені разом, їхні цуценята відомі як крос F2. Якщо цуценя F1 поєднується з собакою, яка належить до однієї з оригінальних порід-засновників, то цуценята відомі як крос F1b. Буква «b» back означає «зворотне схрещування». Можуть бути різні причини для народження цуценя F1, F1b або F2, включаючи баланс генетичного різноманіття та передбачуваність зовнішності та темпераменту [1], мода, а ще може бути така важлива причина, як здоров'я, наприклад усунення генетичних причин синдрому бронзування далматинців (запалення волосяних фолікулів, викликаного надмірним виділенням сечової кислоти), коли група ентузіастів АКС проводили схрещування далматинів з пойнтерами для того, щоб привнести нормальні гени метаболізму пурину в генний пул.

Єдиний спосіб вивести далматина, у якого не було НУ

гіперурикозурії, полягало в тому, щоб зробити ауткрос із собакою породи, яка не мала НУ, з послідовними зворотніми схрещуваннями (backcross).

Ще одне поняття *mixed-bred* – безпородні собаки, вони зазвичай не мають родоводу чи відомого генеалогічного дерева і/або складаються з трьох або більше порід, або вони можуть походити від батьків, поєднання порід яких невідоме, або мають зовсім невідоме походження.

В термінології американських кінологічних клубів можна зустріти такі терміни як *гібридні собаки*, *дизайнерські собаки*, *метиси*, *безпородні собаки* (*mutts*).

Американський національний кінологічний клуб (National Kennel Club) з 1964 року реєструє всі породи, а

також в Клубі є Національний реєстр *гібридних собак* (NHR) — «це реєстр, створений для собак, батьки яких чистопородні, але різних порід. Ми вважаємо, що ці *дизайнерські собаки* заслуговують на реєстрацію, навіть якщо вони не можуть бути зареєстровані як породисті собаки» - це позиція Клубу[2].

Mixed Breed Dog Clubs of America (MBDCA), Клуби собак змішаних порід Америки — це національна організація, яка проводить виставки для *metiscів and mutts* (*безпородних*) собак і проводить їх майже так само, як і інші змагання [3]. Собак оцінюють за статуєю, слухняністю та згуртованістю.

Для оцінки екстер'єру собак поділяють на три групи за розміром: маленькі, середні, великі. Пси та суки оцінюються окремо. Собак оцінюють за загальним екстер'єром, кондицією, темпераментом, конституцією, шерстю, кольором, ходом та іншими факторами. Виставки собак змішаних порід мають одне суворе правило, яке є повною

протилежністю традиційним виставкам собак. Усі собаки повинні бути стерилізовані або кастровані та мати підтвердження для реєстрації.

MBDCA не проводить виставки собак з метою розведення помісей, але наполегливо пропагує відповідальне володіння домашніми тваринами. Крім того собаки можуть виступати в спортивних змаганнях, таких як Аджиліті, Обідієнс та інших.

(MBDCA) — це національний реєстр змішаних порід, який надає багато тих самих можливостей, які Американський кінологічний клуб (АКС) пропонує для чистокровних. American Canine Hybrid Club (ACHClub), найстаріший клуб американський клуб реєстрації дизайнерських порід, існує з 1969 року, який визначив вже більш ніж 500 назв гібридів (Hybrid name).

Існує ще багато кінологічних клубів дизайнерських собак в Австралії, Канаді, по всьому світу.

Ще один термін — *mongrels*, дворняги, ми зустрічаємо в статті «Дизайнерські собаки» канадського

експерта, доктора ветеринарної медицини Малкольма Вейра, він пише, що у суспільстві собак також як у людей є класова система і історично собаки поділялася на чисті породи та змішані породи. «Блакитних кровей», або породистих собак, вважали вищою кастою, тоді як собаки незадокументованого походження, змішані породи (mixed breed), беспородні mutts, або mongrels - дворняги та дворняги) вважалися звичайними. Однак система класів собак, як і людська ієрархія, з часом змінилася. Наявність благородної чистокровної породи більше не завжди стає бажаною, престижною чи дорогою для домашньої тварини [4]. Мода бере своє.

У випадку з собаками, гібридом називають схрещування собаки з іншим видом, наприклад, вовком (вовкособака). Такі схрещування рідкісні і часто вимагають спеціального дозволу.

Успішним прикладом є створення породи Саарлусвольфдог, яка

отримана шляхом схрещування німецької вівчарки з вовком, та зареєстрована в FCI у 1981 році.

Другим успішним прикладом є порода великих собак, подібних до вовка, створена в Чехословаччині схрещуванням німецької вівчарки та карпатського вовка. 1 червня 1999 році відбулося визнання породи Чехословацької вовкособаки

(Чехословацький влчак) FCI.

Але сьогодні гібридами прийнято називати лабруддлей, мальтіпі, мальтіпу та інших метисів. Це буде коректно, якщо виходити з того, що гібридами називається потомство, отримане в результаті схрещування особин, що розрізняються за спадковими ознаками, частіше «гібрид» (генет.) означає потомство генетично різнорідних батьків чи поголів'я. Таким чином, слово «гібрид» використовують щоб підкреслити, що гібридна собака – це не порода, а суміш більш ніж однієї чистокровної собаки. Гібридні собаки, або дизайнерські собаки, як їх деякі називають, стають все більш популярними.

Безпородний собака - це собака, що не належить до жодної конкретної породи і не має визначеного родоvodu, його походження незадокументоване і невідоме. Його предки, наприклад, можуть бути собаками різних порід або навіть кількох поколінь таких змішаних порід. Безпородні собаки часто з'являються природним шляхом.

Метис (від франц. métis, далее от лат. misticius «смешанный», от лат. misceo «смешиваю») - це собака, який є нащадком двох різних породистих собак або ж кількох поколінь таких схрещувань. Метис має чітко визначені породи серед предків, але сам не є чистокровним представником жодної з

них. Наприклад, метис лабрадора і німецької вівчарки успадковує риси обох порід. Метиси можуть також вважатися гібридами, проте не всі метиси є дизайнерськими собаками, тобто не виводяться цілеспрямовано.

(Метизация – (лат. mixticius смешанный – фр. metis помесь) – схрещування тварин різних порід в межах одного виду, **майже обов'язковий прийом на початку породотворення**)

Дизайнерський собака - це собака, який цілеспрямовано виводиться шляхом схрещування двох чистокровних порід, щоб отримати конкретні характеристики, популярні серед власників. Наприклад, *лабрадудель* (лабрадор + пудель) або

мальтіну (мальтійська болонка + пудель). Метою створення дизайнерських собак є поєднання найкращих рис обох порід, таких як зовнішній вигляд, темперамент або низька алергенність шерсті. Ці схрещування зазвичай добре документуються, і такі собаки часто продаються за високою ціною.

1. <https://www.thekennelclub.org.uk/dog-breeding/first-time-breeders/how-to-breed-a-crossbred-dog/>
2. <https://nationalkennelclub.com/contact-the-national-kennel-club/>
3. <https://mbdca.tripod.com/>
4. <https://www.armysoldierdalmatians.com/luabackcross>
5. Designer Dog Breeds By Malcolm Weir, DVM, MSc, MPH; Lynn Buzhardt, DVM
<https://vcacanada.com/know-your-pet/designer-dog-breeds>

Розпечена пастка: ти пішов за кавою — я ледве вижив

Мельник Юліана, заводчик

Як почувається пес, залишений у машині в спеку

Ти сказав: “Я швидко”. Посміхнувся, зачинив двері. А я залишився чекати. Як завжди. Я не знаю, що таке “скоро”. Я просто лежу в машині, де з кожною хвилиною стає спекотніше. Мені важко дихати, я оближую губи, але води немає. Лапи горять. Очі щипає. Для тебе це — кава. Для мене — пекло.

Сценарій, знайомий багатьом

Типова картина біля великого торгового центру: машина на сонці, трохи відчинене вікно, і собака всередині. Людина вважає, що “лише на хвилину”. Але хвилинка перетворюється на шопінг: кава, магазин поруч, акція, ще один магазин. Людина втрачає контроль часу.

Повертається — а собака вже не дивиться у вікно. Не гавкає. Просто лежить. Мовчки. Бо для неї це було не просто очікування, а — смертельне.

Собака не розуміє, ти “на каву” чи “назавжди”.

Небезпека перегріву

Усього за 10 хвилин температура в авто на сонці може сягнути **43°C**

За 30 хвилин — понад **55°C**

Собаки не пітніють, як люди. Їхній єдиний спосіб охолодження — часте дихання, яке неефективне в розпеченому повітрі.

Перегрів призводить до **задухи, паніки, втрати свідомості й смерті**

5–10 хвилин у спекотному авто можуть стати фатальними

Свідчення з життя

Минулого літа поліцейський вибив вікно машини, щоб врятувати собаку. Пес не реагував, його облили водою й ледь встигли повернути до життя. Якби ще кілька хвилин — було б пізно.

Що робити, якщо бачиш собаку в авто?

Перевір, чи є власник поблизу. Чи є записка?

Фіксуй ситуацію **на відео**

Виклич **поліцію: 102** (назви марку, номер авто, адресу)

Попроси оголосити у ТРЦ або звернись до охорони

У критичній ситуації — **дій**: якщо тварина знепритомніла, закон дозволяє розбити скло для порятунку

Що говорить закон?

Згідно зі змінами до Закону України “Про захист тварин від жорстокого поводження” (08.11.2021), **заборонено залишати тварину в замкненому авто без людини при температурі вище +20°C або нижче +5°C, якщо тварина не має змоги сховатись.**

Власнику: не ризикуй!

- **Не залишай собаку в машині взагалі** — ні на хвилину
- **Плануйте заздалегідь**: або бери когось, або залишай пса вдома
- **Відчинене вікно** — **не порятунок**
- “Я бачу його з кав’ярні” — **теж ілюзія**

Я просто чекав. Бо вірив тобі. Я не знаю, що таке «скоро». Я знаю, що ти — мій світ. Якщо ти йдеш — я чекаю. Завжди. А іноді — востаннє.

Коментарі до деяких положень стандарту породи такса

Валерія Ефендієва, експерт-кінолог

Такса — це переважно підземний мисливський собака, а це означає, що її функціональна краса тісно пов'язана з цим видом полювання. Все в породі — темперамент, розмір, анатомічна будова рухи, якість шерсті, зуби тощо — можна пояснити здатністю полювати під землею. Звичайно, судді та навіть заводчики не обов'язково повинні бути мисливцями, але вони повинні розуміти, для якої мети була створена порода, і як повинна виглядати такса, щоб бути корисною в роботі.

Такса є і залишиться корисним мисливським собакою, і ми повинні зберегти робочі здібності породи. З боку суддів збереження робочих здібностей означає оцінку не краси загалом, а функціональної краси. Це відповідальність суддів стосовно породи.

Весь екстер'єр призначений для полювання; «Подовжена, але компактна конструкція» означає довгу та містку грудину в поєднанні з короткою спиною та міцним попереком.

Гармонійний вигляд характеризується збалансованими пропорціями, що забезпечують гарну мобільність.

“Приземкувата, коротконога, подовженого формату, але компактної будови, дуже м'язиста, з зухвалою, гордою поставою голови і уважним

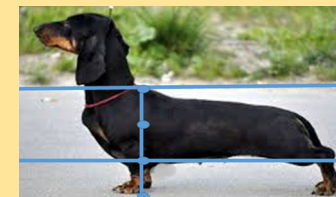
виразом. Виражений статевий диморфізм. Незважаючи на короткі відносно довгого тулуба кінцівки, дуже рухлива та швидка. Її будова дозволяє працювати швидко на поверхні землі та під землею.”

Важливі пропорції:

В стандарті є таке визначення, як “ground clearance” дослівно “дорожній просвіт”, який “one third of the height at withers” -рівний приблизно однієї третини від висоти в холці. Це вираз відомий здебільш автолюбителям.

Але і для породи такса він також важливий. **“Дорожній просвіт”, або кліренс, в ідеалі становить третину висоти у холці.**

Менший кліренс буде заважати просуванню собаки при полюванні. Такси, що “розташовані” надто високо над землею, не відповідають Стандарту.

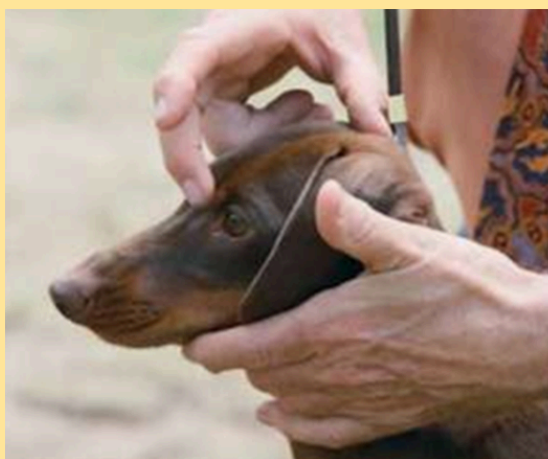

В обох випадках оцінка «Відмінно» не присвоюється. Однак якщо суддя не хоче виставити оцінку «відмінно» для такси через невідповідні пропорції, він повинен підтвердити свою оцінку відповідними вимірюваннями.

Довжина тулубу повинна мати гармонійне співвідношення з висотою в холці у відношенні 1,7(1,8): 1. Опис голови має бути правильним і вичерпним. Привертає увагу

співвідношення довжини черепа і морди. Воно має становити щонайменше 1 до 1. Морда, яка все ж таки трохи довша, ніж довжина черепа (від стопа до потиличного бугра), говорить про відмінну елегантну голову. Якщо морда не має бажаної довжини, череп здається занадто широким. Такої голові кажуть бракує шляхетності.

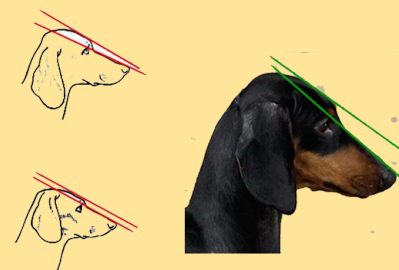

У той час як для гладкошерстої такси бажана витончена форми голови, жорсткошерста такса має грубіші обриси, що сформовані бородою і бровами. З іншого боку, довгошерста такса демонструє пряму лінію голови з іноді трохи ширшою мордою. Череп плоский, не дуже широкий. Контури

потиличного бугра практично не видно, але добре промацуються. Кроляча та карлікова такси з круглими «яблучними головами» часто виставлялися у минулому, але тепер їх рідко можна побачити. "Яблучна голова" нетипова і виключає оцінку "Дуже добре". Стоп має бути злегка позначений. Відсутність стопа (як у хорта) - такий самий недолік, як і яскраво виражений стоп.

Площини голови і морди повинні трохи розходитися - це правильно

“Шия достатньої довжини, мускулиста, з щільно прилеглою шкірою на горлі, з випуклим загривком, з вільним і високим поставом”.

Добре складена такса високо тримає голову зі злегка вигнутою шиєю, лінія якої гармонійно переходить у холку. Коротка шия виглядає незграбно; надто довга шия створює враження, ніби голова стоїть на стеблі. Шкіра на шії має бути пружною, щільно прилягати, з максимально незначним підвісом.

Шия повинна трохи звужуватися від основи до голови.

Наступні визначення можуть бути вважатися як недоліки, що виключають оцінку «відмінно»:

- Занадто коротка шия (здається, голова сидить прямо на тулубі).

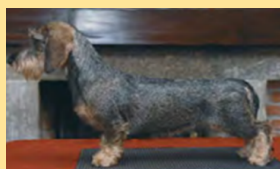
- Дуже довга шия (загальний вигляд не здається збалансованим).

- «Лебедина» шия.

- Занадто великий підвіс (зазвичай поєднується з незграбним зовнішнім виглядом).

Якщо баланс порушено, оцінка «Дуже добре» також не може бути присуджена. Деякі такси не виявляють жодної мотивації, щоб показати себе на рингу у позитивному ключі. Вони якби «повисають» головою та демонструють млявість. Це може бути інтерпретовано як недолік. І якщо він може не вплинути на оцінку, то матиме наслідки для розстановці в рингу.

Бажана добре розвинена холка. Це залежить від положення плеча. В основному у псів зазвичай краще розвинена холка, ніж у сук. Відсутність вираженої розвиненої холки не може виключати оцінку «відмінно» при

правильному положенні плеча. Однак це може бути враховано при розміщенні в рингу.

“Поперек - міцний, широкий, м'язистий”

Такси- це перш за все мисливські собаки і правильний міцний поперек дуже важливий для їх роботи, чи то під землею, чи на нерівній поверхні над землею. М'язовість поперек не завжди пізнається з першого погляду. Судді завжди повинні перевіряти міцність та довжину попереку вручну. Дуже помітна дуга може справляти враження неправильної лінії верху, тому її потрібно ретельно перевірити. Якщо виявляється добре розвинена мускулатура, це не повинно бути недоліком. Однак вигнутий хребет є серйозним дефектом і унеможливорює оцінку «дуже добре». Чим коротшим буде поперек, тим краще. Бажані компактні, повні тіла такси.

продовження буде...

Люк і Джедай - продовження історії

У першому випуску Журнала, у 2019 році ми розповідали дивовижну історію Люка і Джедая, хлопчика з діабетом I типу і його опікуна, компаньона і найкращого друга і Янгола-охоронця - собаку індикатора цукру в крові.

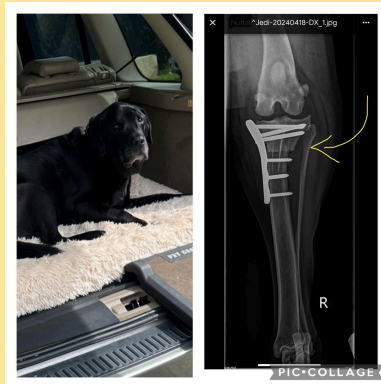

Пройшло багато часу і ми поцікавилися, що стало з нашими героями. Мати Люка продовжує вести сторінку у фейсбуці “Життя з діабетом 1 типу та наші собаки, що реагують на діабет.”

Люк виріс, а Джедай постарів. Але це нічого не змінило в їхніх стосунках, тільки додало любові.

Хоча час бере своє і Джедай вже не такий спритний і не такий здоровий. Нещодавно він переніс операцію після повного розриву хрестоподібних зв'язок і довгу реабілітацію.

Але на цей час, Люк не залишився без догляду, бо Джеді підготував собі помічника.

Знайомтеся, це Паркер, він був таким

потім таким

За матеріалами сторінки:
**Saving Luke -Luke and Jedi-Fighting
Type 1 Diabetes Together**
<https://www.facebook.com/SavingLuk>

А зараз такий, хоча він Паркер, але справжнісенький Джедай

Мати Люка писала про Паркера: “*Джедай та Люк закохалися в нього, і Джедай чітко дав зрозуміти, що йому сподобається мати Паркера як компаньйона, а також як падавана*”

Джеді добре підготував свого падавана і Паркер сумлінно слідує своїм шляхом - шляхом Джедая, шляхом розвитку, дисципліни та самовдосконалення.

Паркер знайшов свою сім'ю, його тут прийняли, його тут люблять

А Що Джедай?

...він спокійний, він мудрий, він знає:

немає емоцій- є спокій
немає невігластва - є знання
немає пристрасті-є ясність думок
немає хаосу-є гармонія
немає смерті-Є ВЕЛИКА СИЛА..

За матеріалами сторінки:
**Saving Luke -Luke and Jadi-Fighting
Type 1 Diabetes Together**
<https://www.facebook.com/SavingLuk>

Як полегшити поїздки собаки в авто: досвід, емоції та декілька порад.

**Мельник Юліана, заводчик,
експерт – кінолог**

«Подорож із собакою — це не лише про комфорт у машині, а про довіру, що народжується в русі.»

Нарешті прийшла справжня весна. І це говорить про те, що прийшов час для подорожей, довгих спільних прогулянок і мандрівок. І ці всі моменти найчастіше відбуваються через поїздки у автівці.

Ми, собачники, звикли ділити з нашими хвостатими друзями все — дім, ранок, радість. Але є одне випробування, яке навіть для досвідченого собаки може стати стресом — подорож у машині.

Здавалося б — нічого складного: посадив у багажник або на заднє сидіння, пристебнув — і рушив. Але ті, хто хоч раз возив собаку, знають: поїздка може перетворитися на пригоду з не найприємніших. І це не лише про змазану оббивку чи шерсть на сидіннях. Це про стрес, про блювоту, про неспокійний погляд у вікно і той жалібний подих: “господарю, я не розумію, що відбувається”.

У мене п’ятеро ротвейлерів. Кожен — зі своїм характером, зі своєю реакцією на дорогу. Один сідає в авто як у

кабріолет мрії, інший — наче його везуть на операційний стіл. І з кожним довелось пройти свій шлях до спокійної, комфортної поїздки.

Що я зрозуміла за ці роки — ключ до спокою в дорозі лежить не в “тренуваннях до блювати”, адже команди «не блювати» немає, а в повазі до індивідуальності пса.

Хтось боїться замкненого простору, комусь нудить на поворотах, хтось просто асоціює авто з чимось неприємним — візитом до ветеринара чи довгою розлукою.

1. Почніть з коротких поїздок

Якщо собака ще не знайома з автомобілем — не кидайте її в поїздки на півдня з порогу. Спершу дайте їй вивчити машину, посидіти в ній без руху. Потім — коротка прогулянка кварталом. Без тиску, без емоцій. Нехай авто стане частиною звичайного світу, а не джерелом тривоги.

Мої ротвейлери спершу просто сиділи

в авто з відкритими дверцятами. Я поруч, спокійний голос, знайома ковдра. Тільки тоді, коли вони самі заходили всередину без опору — ми рушали. Спочатку — на 5 хвилин. І обов'язково до чогось приємного: до лісу, на тренування, а не до ветеринара.

2. Створіть затишний простір

Собака має відчувати безпеку. Для когось це — транспортувальний бокс, для когось — спеціальний ремінь-безпека. Головне — щоб вона не ковзала по сидінню, не билася головою об вікно на поворотах. Ковдра з дому, улюблена іграшка, твій запах — це якорі, які тримають її психіку в спокої.

3. Не годуйте перед дорогою

Здається банальним, але годуючи собаку за годину до поїздки — ви самі собі створюєте проблему. Ліпше — після. Блювота, слинотеча — симптоми заколисування, які часто минають, коли шлунок порожній.

Мій найменший ротвейлер Фауст вже навчив мене: жодних смаколиків перед поїздкою. Інакше — весь салон у «сюрпризах», а пес — в очікуванні покарання, якого ніколи не буде, але якого він боїться.

4. Спокій власника — спокій собаки

Те, що відчуваєш ти — завжди відчуває пес. Якщо ти нервуєш, поспішай, лаєшся в дорозі чи роздратовано кричиш «сядь уже нарешті!» — не чекай, що собака розслабитися. Вона почне скаржитися, шукати вихід, нервувати ще більше.

Тому — вдих, видих. Подорож має бути для обох спокійною. Увімкни музику, яку любиш. Поговори з собакою, як із другом. Вона не розуміє слів, але відчуває твої інтонації.

5. Довгі поїздки: як витримати без стресу

Коли попереду — кілька годин дороги, треба думати наперед. Плануйте зупинки кожні 1,5–2 години. Дайте собаці вийти, розім'яти лапи, попити води, справити потреби. Не сподівайтесь, що вона “стерпить” 6 годин у машині без зупинки — це не комфортно, навіть якщо вона мовчить.

Я завжди маю в багажнику воду, миску, рулетку, серветки та одноразові пакети.

Десь під лісочком чи біля АЗС я знаходжу тихе місце, щоб ми вийшли й просто трохи побули на повітрі. Іноді цього вистачає, щоб собака заспокоїлась і другу частину шляху перенесла набагато легше.

Я не люблю “напихати” собак таблетками від заколисування, якщо це не крайня потреба. Часто допомагають м’які засоби на рослинній основі: наприклад, краплі з екстрактом валеріани, меліси чи пасифлори.

Особисто я іноді наношу на улюблену іграшку краплю лаванди — не на шкіру, не на шерсть, а просто поруч. Запах знайомий, заспокійливий. Та головне — твоя присутність. Бо жодні трави не замінять впевненість господаря поруч.

7. Типові помилки, які погіршують ситуацію

- Поспіх. Поспіх завжди передається собаці. Якщо ти зранку бігаєш з валізами, кричиш “давай-давай”, вона буде нервувати ще до того, як опиниться в машині.

- Ігнорування сигналів. Якщо пес скавчить, облизує губи, дихає важко — це не “примхи”, це тривожні дзвіночки. Не ігноруй.

- Годування в дорозі. “Ой, вона голодна, дам шматочок ковбаски” — це майже гарантована блювота за пів години. Сухий корм після дороги — куди краще.

- Немає фіксації. Собака, яка вільно бігає по машині, — це небезпека і для неї, і для тебе. А ще — джерело стресу: вона не знає, де її місце, що робити.

Замість висновку

Поїздка з собакою може бути як кошмаром, так і чудовим досвідом. Усе залежить від того, скільки уваги ти вкладеш у підготовку. Собаки — як діти: їм потрібна наша турбота, спокій і передбачуваність.

Коли я сідаю в авто зі своїми ротвейлерами — ми вже як команда. Вони знають, де їх місце, що буде зупинка, що ми кудись їдемо разом. А я знаю: кожен з них — особистість, зі

своїм сприйняттям світу. І це мій обов’язок — зробити так, щоб цей світ, навіть у тісному просторі авто, був для них безпечним.

Бо щасливий пес — це не той, хто тихо лежить. Це той, хто довіряє. І тоді дорога — не проблема. Це просто ще один спільний шлях.

Десять років пошуку істини.

Катерина Капіціна

Я народилася серед гавкоту, теплого дихання і блиску довірливих очей, вологих носів. Мої дитячі спогади — це м'яка шерсть під пальцями, лагідний голос мами, яка завжди ніжно звертається і до людей і до собак та рішучі, короткі команди тата — дресирувальника, що навчав собак точності й слухняності. Я виросла серед хвостатих друзів, для яких була не просто дитиною людей, а частиною зграї.

Собаки — це моя мова, мій світ, моя любов. Але любов — це лише початок. За нею прийшло щось більше: цікавість, пристрасть, пошук істини. Коли я стала заводчиком, я пообіцяла собі, що не піду звичайним шляхом. Я не хотіла бути просто частиною системи, яка роками повторює помилки, не ставлячи питань. Я хотіла знати чому. Чому з'являється той чи інший окрас? Чому одна порода несе в собі стабільність, а інша — раптові

сюрпризи? Я почала вивчати кінологію, селекцію, генетику. Я навчилася читати родоводи, розуміти спадковість, аналізувати тестування, вивчати генетичну природу окрасів.

Так почався мій експеримент. Не заради моди, не заради прибутку — а заради правди. Десять років життя я присвятила тому, аби довести: жоден окрас в породі не з'являється за помахом чарівної палички. На то є причини, завжди. У певної породи — чіткий перелік окрасів. Стандарти, підтверджені поколіннями. І раптом, як магія, в розпліднику з'являється цуценя з іншим, "новим", незвичним окрасом. Потім ще одне. І ще. А заводчик, замість пояснень, лише розводить руками: "О диво!"

Насправді це — не диво. Це — вибір. Це — генетичне втручання.

Я не шукаю див. Я шукаю правду. Саме тому я розпочала свій експеримент. Відкрито. Сміливо. Прозоро. Протягом десяти років я йду шляхом, який багато хто боїться навіть назвати.

Мій шлях — це шлях питань, роздумів, фактів, так і сумнівів. Але також — шлях віри: у науку, у породу, в істину. І в те, що справжній заводчик — це не просто той, хто розводить собак, а той, хто бере на себе відповідальність, перед тими, кого ми любимо і перед тими, кого ще не народжено. Ця книга — мій досвід. Моя відповідь тим, хто воліє прикрашати правду.

Ця книга — моя сповідь і мій звіт. Про роки праці, пошуків, помилок і відкриттів. Про собак — і про нас самих.

